Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2362

10.10.2024

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2024/2362

z 11. apríla 2024

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre kľúčové digitálne technológie (teraz spoločný podnik pre čipy) za rozpočtový rok 2022

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre kľúčové digitálne technológie za rozpočtový rok 2022,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0101/2024),

A. keďže spoločný podnik pre kľúčové digitálne technológie („spoločný podnik pre KDT“) so sídlom v Bruseli bol zriadený v novembri 2021 v rámci programu Horizont Európa nariadením Rady (EÚ) 2021/2085 na obdobie, ktoré sa končí 31. decembra 2031 ([1]);

B. keďže spoločný podnik pre KDT nahradil spoločný podnik Elektronické komponenty a systémy pre vedúce postavenie Európy (ECSEL), ktorý bol zriadený v máji 2014 v rámci programu Horizont 2020 nariadením Rady (EÚ) č. 561/2014 ([2]) na obdobie do 31. decembra 2024; keďže 26. júna 2014 spoločný podnik ECSEL nahradil poradnú radu európskej iniciatívy pre nanoelektroniku a spoločný podnik pre pokročilý výskum a technológie pre vstavané inteligentné systémy;

C. keďže spoločný podnik pre KDT je verejno-súkromné partnerstvo zamerané na výskum a inovácie v oblasti kľúčových digitálnych technológií, ktoré sú nevyhnutné pre konkurencieschopné vedúce postavenie Európy v digitálnom hospodárstve, najmä v odvetví elektronických komponentov a systémov;

D. keďže jeho zakladajúcimi členmi sú Únia zastúpená Komisiou, zúčastnené štáty a tri priemyselné združenia, a to Európska technologická platforma na integráciu inteligentných systémov, združenie subjektov pôsobiacich v oblasti nanoelektroniky v Európe a priemyselné združenie Inside, ktoré zastupujú zainteresované strany v oblastiach mikro- a nanoelektroniky, inteligentných integrovaných systémov a vstavaných/kyberneticko-fyzických systémov;

E. keďže v júli 2023 sa spoločný podnik pre KDT v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2023/1782 ([3]) transformoval na spoločný podnik pre čipy; keďže podľa tejto zmeny je rozšíreným poslaním spoločného podniku pre čipy podporovať vývoj inovačných polovodičových technológií novej generácie a posilňovať kapacity na výrobu čipov v rámci „iniciatívy Čipy pre Európu“; keďže príspevky Únie do spoločného podniku pre KDT sa zvýšia z 1,8 miliardy EUR na 4,2 miliardy EUR, pričom 2,7 miliardy EUR sa bude financovať z programu Horizont Európa a 1,5 miliardy EUR z programu Digitálna Európa;

F. keďže v záujme zvýšenia transparentnosti by spoločný podnik pre KDT mal vo svojej ročnej účtovnej závierke zverejňovať relevantné informácie týkajúce sa príspevkov členov na úrovni programu; keďže spoločný podnik pre KDT by mal pre každý program, v rámci ktorého pôsobí, predložiť do konca roka všetky relevantné informácie podľa kategórie členov vrátane právne stanovených cieľov týkajúcich sa príspevkov v rámci príslušného programu, objemu prijatých príspevkov a objemu právnych záväzkov; keďže spoločný podnik pre KDT by mal naďalej zlepšovať transparentnosť;

([1]) Nariadenie Rady (EÚ) 2021/2085 z 19. novembra 2021, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa a zrušujú nariadenia (ES) č. 219/2007, (EÚ) č. 557/2014, (EÚ) č. 558/2014, (EÚ) č. 559/2014, (EÚ) č. 560/2014, (EÚ) č. 561/2014 a (EÚ) č. 642/2014 (Ú. v. EÚ L 427, 30.11.2021, s. 17).
([2]) Nariadenie Rady (EÚ) č. 561/2014 zo 6. mája 2014, ktorým sa zriaďuje spoločný podnik ECSEL (Ú. v. EÚ L 169, 7.6.2014, s. 152).
([3]) Nariadenie Rady (EÚ) 2023/1782 z 25. júla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/2085, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa, pokiaľ ide o spoločný podnik pre čipy (Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 55).

Všeobecné pripomienky

1. konštatuje, že zmeny vo výške rozpočtu spoločného podniku pre KDT vo veľkej miere závisia od fázy vykonávania viacročných programov v oblasti výskumu a inovácií, ktoré spoločný podnik pre KDT vykonáva;

2. víta príspevok spoločného podniku pre KDT k posilneniu strategickej autonómie EÚ v odvetví elektronických komponentov a systémov;

3. konštatuje, že spoločný podnik pre KDT začal s realizáciou prvých výziev v rámci programu Horizont Európa už koncom roka 2021; okrem toho konštatuje, že rozpočet na rok 2022 zahŕňa rozpočet na záväzky týkajúci sa prvých výziev programu Horizont Európa plánovaných na rok 2022 a rozpočet na platby súvisiace s platbami v rámci predbežného financovania;

Rozpočtové a finančné riadenie

4. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že účtovná závierka spoločného podniku pre KDT vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2022, ako aj výsledky jeho operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív za rozpočtový rok, ktorý sa práve skončil, v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie; ďalej konštatuje, že príslušné operácie súvisiace s účtovnou závierkou sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;

5. konštatuje, že v roku 2022 dosiahli celkové dostupné rozpočtové prostriedky 261,4 milióna EUR v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov (v porovnaní s 214,0 milióna EUR v roku 2021) a 222,2 milióna EUR v prípade platobných rozpočtových prostriedkov (v porovnaní s 199,3 milióna EUR v roku 2021) ([4]); okrem toho konštatuje, že miera plnenia rozpočtu dosiahla 100 %, pokiaľ ide o viazané rozpočtové prostriedky, a 55 %, pokiaľ ide o platobné rozpočtové prostriedky;

6. konštatuje, že spoločný podnik pre KDT vo svojej ročnej účtovnej závierke za rok 2022 neuverejnil dôležité informácie týkajúce sa príspevkov členov na úrovni programu, ktoré sú relevantné na úplné oznámenie výsledkov spoločného podniku pre KDT na konci roka; konštatuje, že spoločný podnik pre KDT predovšetkým neporovnal príspevky prijaté od každej kategórie členov do konca roka v rámci každého programu s právne stanovenými cieľmi týkajúcimi sa príspevkov pre príslušný program; okrem toho konštatuje, že spoločný podnik pre KDT v tejto účtovnej závierke neuviedol príspevky zúčastnených štátov do spoločného podniku pre KDT ([5]); vyzýva spoločný podnik pre KDT, aby sa týmito otázkami zaoberal, a víta jeho záväzok poskytovať informácie, najmä pokiaľ ide o porovnanie právne stanovených cieľov príslušných programov;

7. konštatuje, že väčšinu nepeňažných príspevkov súkromných členov spoločného podniku pre KDT treba ešte potvrdiť (1 172,5 milióna EUR);

8. konštatuje, že spoločný podnik pre KDT sa na konci roka 2022 v plnej miere zaviazal vyčleniť maximálny operačný príspevok Únie vo výške 1 169,7 milióna EUR na podpísané dohody o grante v rámci programu Horizont 2020 a že z tejto viazanej sumy sa má v nasledujúcich rokoch vyplatiť na projekty, ktoré sa ešte majú dokončiť, približne 139,2 milióna EUR (resp. 11,9 %);

9. konštatuje, že na konci roka 2022 odhadoval spoločný podnik pre KDT potenciálne konečné nepeňažné príspevky súkromných členov na operačné činnosti programu Horizont 2020 na 1 579 miliónov EUR, resp. 97,6 % minimálneho cieľa vo výške 1 617,5 milióna EUR; konštatuje, že nepeňažné príspevky súkromných členov môže spoločný podnik pre KDT vypočítať a potvrdiť až vtedy, keď spoločný podnik pre KDT i zúčastnené štáty uhradia všetky platby a budú predložené všetky osvedčenia o ukončení projektu a súvisiace osvedčenia o finančných výkazoch; konštatuje, že v tejto súvislosti a vzhľadom na to, že na konci roka 2022 bol dokončený len obmedzený počet projektov v rámci programu Horizont 2020, predstavovali potvrdené nepeňažné príspevky členov zastupujúcich priemysel 406,5 milióna EUR (resp. 25 % cieľovej hodnoty);

([4]) Dostupný rozpočet zahŕňa nevyužité rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rokov, ktoré spoločný podnik opätovne zahrnul do rozpočtu bežného roka, pripísané príjmy a prostriedky prerozdelené na ďalší rok.

([5]) Výročná správa Európskeho dvora audítorov o účtovnej závierke spoločného podniku EÚ za rozpočtový rok 2022.

10. konštatuje, že na základe rozhodnutí Rady verejných orgánov spoločného podniku pre KDT o financovaní výziev na predkladanie návrhov v rokoch 2014 až 2020 Dvor audítorov odhadol, že na konci roka 2022 zúčastnené štáty podpísali zmluvné záväzky vo výške 1 106,2 milióna EUR (resp. 95 % cieľovej hodnoty) a že z tejto sumy vykázali celkové finančné príspevky vo výške 495,3 milióna EUR, ktoré vyplatili priamo vnútroštátnym prijímateľom projektov v rámci programu Horizont 2020, ktoré podporujú; konštatuje, že príčinou rozdielu je, že zúčastnené štáty uznávajú svoje náklady a oznamujú ich spoločnému podniku pre KDT až po dokončení projektov v rámci programu Horizont 2020, ktoré podporujú;

11. konštatuje, že plnenie rozpočtových platieb na rok 2022 na činnosti programu Horizont 2020 sa zhoršilo, keďže prijímatelia čelili rastúcim nákladom a problémom s vykonávaním;

12. konštatuje, že pokiaľ ide o činnosti programu Horizont 2020, spoločný podnik pre KDT nedostal žiadne nové operačné viazané rozpočtové prostriedky, pretože svoju poslednú výzvu na predkladanie návrhov dokončil do konca roka 2020; konštatuje, že miera plnenia operačných platobných rozpočtových prostriedkov klesla na 74 % (v porovnaní s 85 % v roku 2021), čo podľa spoločného podniku pre KDT spôsobili problémy, ktorým prijímatelia čelili v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19; okrem toho konštatuje, že v prípade značného počtu prebiehajúcich projektov v rámci programu Horizont 2020 sa technické činnosti oneskorili buď z dôvodu nedostatku materiálov na výrobu čipov, alebo preto, že zamestnanci nemali prístup k vývojovým a testovacím zariadeniam, a preto museli byť tieto projekty zmenené alebo predĺžené a konečné platby odložené na rok 2023;

13. opakuje pripomienku Dvora audítorov, že spoločný podnik pre KDT by mal vypracovať harmonogram akčného plánu na dokončenie realizácie projektov schválených v rámci predchádzajúcich viacročných finančných rámcov (VFR);

14. konštatuje, že pokiaľ ide o vykonávanie programov Horizont Európa, Komisia na konci roka 2022 poskytla hotovostné príspevky vo výške 171,1 milióna EUR, z ktorých spoločný podnik pre KDT použil 42,3 milióna EUR na platby v rámci predbežného financovania súvisiace s prvými dohodami o grante uzavretými v rámci programu Horizont Európa;

15. konštatuje, že na konci roka 2022 bola miera plnenia rozpočtu spoločného podniku pre KDT na administratívne platby (hlava 2) nízka na úrovni 63 %; konštatuje, že podľa správy spoločného podniku pre KDT o rozpočtovom a finančnom riadení za rok 2022 to bolo spôsobené najmä odkladom implementácie IT nástrojov na podporu systému centrálneho riadenia finančných príspevkov a obmedzeným rozsahom komunikačných činností;

16. konštatuje, že v prípade spoločného podniku pre KDT bolo zníženie miery plnenia jeho operačného rozpočtu spôsobené rastúcimi nákladmi a problémami s dodávkami, ktorým čelili prijímatelia v dôsledku krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 a útočnej vojny proti Ukrajine;

Verejné obstarávanie a zamestnanci

17. konštatuje, že na základe konsolidovanej výročnej správy o činnosti za rok 2022 sa verejné obstarávanie a zmluvy riadia v súlade s ustanoveniami finančných pravidiel spoločného podniku pre KDT a sú koordinované v rámci jeho tímu pre správu a financie;

18. ďalej konštatuje, že v rámci správneho finančného riadenia a efektívnosti spoločný podnik pre KDT v čo najväčšej miere využíval rôzne dohody o úrovni poskytovaných služieb, ktoré už uzavrel s príslušnými útvarmi Komisie, ako aj so svojimi súkromnými členmi, a využíval aj medziinštitucionálne rámcové zmluvy (napr. služby a vybavenie v oblasti IT, dočasné personálne služby, služby externého auditu);

19. konštatuje, že v roku 2022 spoločný podnik pre KDT usporiadal len veľmi málo postupov verejného obstarávania, v zásade pre zákazky s nízkou hodnotou, a že v uvedenom roku sa nezačali žiadne postupy verejného obstarávania týkajúce sa operačných činností;

20. konštatuje, že v pláne stavu zamestnancov spoločného podniku pre KDT bolo na rok 2022 stanovených 30 dočasných alebo zmluvných zamestnancov a že na konci roka 2022 spoločný podnik pre KDT zamestnával 25 stálych zamestnancov ôsmich štátnych príslušností (8 BE, 5 FR, 4 ES, 2 BG, 2 EL, 2 RO, 1 IT, 1 PL), a to 11 mužov a 14 žien;

21. konštatuje, že v roku 2022 sa začalo šesť externých výberových konaní; pozície výkonného riaditeľa, účtovného a finančného korešpondenta, programovej kancelárie, rozpočtového úradníka, finančného asistenta a vedúceho sektora mali byť obsadené v roku 2023;

22. pokiaľ ide o fluktuáciu zamestnancov, vedúci oddelenia komunikácie odišiel do dôchodku 1. apríla 2022, účtovný korešpondent odišiel zo spoločného podniku pre KDT 1. októbra 2022 a rozpočtový úradník 1. novembra 2022 a platnosť zmluvy výkonného riaditeľa uplynula 31. októbra 2022;

Riadenie a kontrola

23. konštatuje, že v prípade výdavkov v rámci programov Horizont 2020 a Horizont Európa je za *ex post* audity zodpovedný útvar Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre výskum a inováciu, v prípade výdavkov v rámci programu Horizont 2020 (zúčtovanie a konečné platby) spoločný podnik pre KDT vykázal reprezentatívnu chybovosť vo výške 2,6 % a zvyškovú chybovosť vo výške 0,8 % ([6]); konštatuje, že v prípade programu Horizont Európa sa ešte musia vykonať *ex post* audity, keďže prvé priebežné platby sa očakávajú až v roku 2024;

24. konštatuje, že s cieľom posúdiť kontroly operačných platieb v spoločnom podniku pre KDT Dvor audítorov vykonal na úrovni konečných prijímateľov audit náhodne vybratej vzorky platieb z programu Horizont 2020 uhradených v roku 2022 ([7]); konštatuje, že Dvor audítorov nezistil pri kontrolách prijímateľov spoločného podniku pre KDT, ktorí boli zaradení do vzorky, žiadne chyby ani nedostatky;

25. víta skutočnosť, že spoločný podnik pre KDT zaviedol monitorovanie projektov založené na riziku v súlade so základným scenárom Komisie a takisto hodnotenie rizika malých a stredných podnikov a nových subjektov; konštatuje však, že spoločný podnik pre KDT doteraz nevypracoval vnútorné pokyny, aby procesy zjednotil; konštatuje, že pokiaľ ide o spoločný podnik pre KDT, riziko chýb v grantových platbách zmierňovala skutočnosť, že zúčastnené štáty vykonali podrobné *ex ante* kontroly oprávnenosti nákladov na projekty vykázaných na účely vnútroštátneho spolufinancovania v prípade prijímateľov pôsobiacich na ich území;

26. s uspokojením konštatuje, že zúčastnené štáty úzko spolupracovali so spoločným podnikom pre KDT a včas ho informovali o zistených závažných chybách, nezrovnalostiach a registrovaných konkurzoch; ďalej konštatuje, že na rozdiel od ostatných spoločných podnikov sa prahová hodnota 90 % pre predbežné financovanie uplatňovala na úrovni prijímateľa a pri akýchkoľvek zmenách rozpočtu nákladov medzi členmi konzorcií bol potrebný dodatok k dohode o grante; konštatuje, že spoločný podnik pre KDT kontroloval plnenie týchto špecifických kritérií mimo systému Compass ([8]) a projektoví úradníci vykonávali štandardizované manuálne kontroly v excelových tabuľkách;

27. súhlasí s Dvorom audítorov, že spoločný podnik pre KDT by mal vypracovať interné praktické usmernenia o tom, ako vykonávať monitorovanie založené na riziku na úrovni projektov a prijímateľov a ako by zamestnanci mali využívať modul riadenia rizík, ktorý je k dispozícii v systéme Compass;

28. vyzýva spoločný podnik pre KDT, aby riešil nedostatky pri používaní posilneného monitorovacieho nástroja;

29. konštatuje, že podľa Dvora audítorov neboli vymedzené konkrétne kontrolné opatrenia súvisiace so zistenými rizikami, ani nebol stanovený termín ich vykonania; konštatuje, že po uplynutí stanoveného dátumu nebol posilnený indikátor monitorovania obnovený ani uzavretý; okrem toho konštatuje, že úradník neprehodnotil úroveň rizika po vykonaní kontrolných opatrení;

30. súhlasí s Dvorom audítorov, že spoločný podnik pre KDT by mal zabezpečiť, aby všetky posilnené monitorovacie opatrenia sprevádzali osobitné kontrolné opatrenia zamerané na identifikované riziká a aby sa na ne nadviazalo vo vopred stanovenom termíne;

([6]) Konsolidovaná výročná správa o činnosti spoločného podniku pre KDT za rok 2022, kapitola 4.1.1.1.

([7]) Pokiaľ ide o grantové platobné transakcie testované u prijímateľov, prahová hodnota pre nahlásenie vyčísliteľných chýb je 1 % kontrolovaných nákladov.

([8]) Systém elektronických grantov Komisie.

Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok z predchádzajúcich rokov

31. konštatuje, že „pripomienky“ v osobitných výročných správach spoločného podniku pre KDT v skutočnosti „nie sú časovo vymedzenými odporúčaniami“ Dvora audítorov; konštatuje, že Dvor audítorov každoročne tieto pripomienky kontroluje a posudzuje ich stav ako „otvorené“ alebo „uzavreté“;

32. konštatuje, že v roku 2021 vydal Dvor audítorov tri pripomienky, z ktorých dve boli uzavreté; otvorená pripomienka sa týkala potreby prijať viac zamestnancov, aby sa do roku 2025 dosiahol plánovaný počet 50 stálych zamestnancov, keďže spoločný podnik pre KDT bude v rámci VFR na roky 2021 – 2027 realizovať projekty v hodnote približne 10,9 miliardy EUR.